

CUMHURİYET SENATOSU

TUTANAK DERGİSİ

44 ncü Birleşim

4 . 4 . 1978 Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	196	6. — Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar İskân Komisyonu Başkanlığının, açık bulunan kâtip Üyelige Balıkesir Üyesi Raif Eriş'in seçildiğine dair tezkeresi. (3/1318)	207
II. — GELEN KÂĞITLAR	196		
III. — YOKLAMALAR	197,209	7. — Van - Muradiye - Çaldıran ve Erciş yörelerinde husule gelen deprem dolayısıyla yapılan yardımlara, inşa edilen konutlara ve bu hususta meydana geldiği söylenen suiistimallere dair kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev bölümüne dair tezkeresi. (3/1319, 10/78)	207:208
IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	197		
1. — Çanakkale Üyesi İsmail Kutluk'un, Marmara tütün piyasası hakkında gündem dışı demeci.	197:198	8. — Kamu İktisadi Teşebbüsleri üzerindeki denetimin etkinliği, mahiyet ve şumulü hakkında kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev bölümüne dair tezkeresi. (3/1317, 10/77)	208
2. — İzmir Üyesi Süleyman Tuncel'in, Başbakan Bülent Ecevit'in 25 . 3 . 1978 günü gazetelerde yayınlanan «Yasak kitaplar» hakkındaki beyanına dair gündem dışı demeci.	198:204		
3. — Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal'ın, bu Birleşimde İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat'ın AP Grupuna sataşması nedeniyle açıklaması.	204:205	9. — Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi Mehmet Ali Arıkan'ın, Ankara'nın Altındağ İlçesi Türk - İş Blokları semtinde cereyan eden hadiselerle dair İçişleri Bakanından sözlü sorunu geri aldığına dair önergesi. (4/333, 6/78)	208
4. — Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, ülkemizin içinde bulunduğu bunalımın giderilmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında gündem dışı demeci.	205:207		
5. — Millet Meclisi Başkanlığının TBMM Birleşik toplantısının gündeminde bulunan işleri görüşmek üzere 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü saat 15.00'te yapılacağına dair tezkeresi. (3/1327)	207	10. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1320)	208

	Sayfa	Sayfa
11. — Milli Eğitim Bakanı tarafından yapılmış olan tayin ve nakil tasarrufları hakkında kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun çalışma süresinin iki ay uzatılmasına dair tezkeresi. (3/1316, 10/13)	209	V. — SORULAR VE CEVAPLAR 210
12. — PTT Genel Müdürlüğüne uğratıldığı zararlar konusunda kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun çalışma süresinin iki ay uzatılmasına dair tezkeresi. (3/1323, 10/46)	209	A) Yazılı Sorular ve Cevapları 210
13. — Tükiye - AET Karma Parlamento Komisyonuna, Avrupa Konseyi Parlamento Meclisine, Parlamentolararası Birliğine ve Kuzey Atlantik Assamblesine seçilecek aday üyelere dair Başkanlık tezkeresi. (3/1328)	209	1. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, Rize ilinde görülen «Throide guddesi» hastalıklarının sebebinin belirlenmesi için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair soru önergesi ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un yazılı cevabı. (7/854) 210:211
		2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi İbrahim Öztürk'ün, Orman Köylerini Kalkındırma Genel Müdürlüğü tarafından Ankara ili köylerinde yapılan çalışmalara dair soru önergesi ve Orman Bakanı Vecdi İhan'ın yazılı cevabı. (7/870) 211:214

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu Birleşim iki oturum yapan Genel Kurulda:
Yapılan yoklamalar sonucunda çoğunluğun bulunmadığı anlaşıldığından;

4 Nisan 1978 Salı günü saat 15.00'te toplanılmak üzere Birleşime saat 15.35'te son verildi.

Başkan	Divan Üyesi
Başkanvekili	Bingöl
Osman Salihoglu	Mehmet Bilgin
Divan Üyesi	Divan Üyesi
Gaziantep	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Mehmet Kılıç	Hüsamettin Çelebi

II. — GELEN KÂĞITLAR

Yazılı Soru

1. Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mucip Ataklı'nın, Ümraniye'de Nothern Fabrikasındaki yol-

suzluklarla ilgili bir dosyaya dair yazılı sorusu. (7/876) (Ulaştırma Bakanlığına gönderilmiştir.)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili Rahmi Erdem

DİVAN ÜYELERİ : Emanullah Çelebi (Ta bi Üye), Mustafa Çelik (Afyonkarahisar)

BAŞKAN — 44 ncü Birleşimi açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.
(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Çanakkale Üyesi İsmail Kutluk'un Marmara tütün piyasası hakkında gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Sayın üyeler;

Gündem dışı konuşma talepleri vardır; Başkanlıkça üç sayın üyeye söz verilecektir.

Cumhuriyet Senatosu Çanakkale Üyesi Sayın İsmail Kutluk bir talepte bulunmuşlardır, sunuyorum efendim:

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

30 . 3 . 1978 günü Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda gündem dışı, «Marmara tütün piyasası» mevzuunda konuşmak istiyorum.

Gereğini saygıyla arz ederim.

Çanakkale
İsmail Kutluk

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Kutluk.

İSMAIL KUTLUK (Çanakkale) — Sayın Başkan, sayın senatörler;

Her yıl Nisan ayının ilk günlerinde Marmara ekici tütün piyasası normal olarak açılmaktadır. Bu yıl da Marmara ekici tütün piyasasının bu günlerde açılması beklenmektedir.

Çanakkale'nin Biga, Çan, Yenice ilçelerinde ekimine müsaade edilen tütün ürününün, Marmara bölgesi ekici tütün piyasasıyla birlikte satışı yapılmaktadır.

Marmara Bölgesinin en kaliteli tütünleri Yenice, Biga, Çan ve Köylerinde ve bilhassa Yenice ilçesinin Agonya çevresinde yetiştirilmektedir. Yenice ilçemiz ile Agonya mantıkasının başlıca geçim kaynağı olan tütün ürünümüz, yetiştiricinin yüzünü güldürdüğü nispette önem kazanır çevremizde.

İçtiğimiz Tekel sigaralarından Yenice sigara paketlerine dahi adını verdirecek kadar tütüncü olan ve yetiştirdikleri kaliteli tütünlüleriyle övünen Yenice ve Agonya tütün ekicilerinin dertlerini, dileklerini, temennilerini, köylerine yaptığım ziyaretlerden sonra tespit ederek huzurunuzda getirdim, onların temsilcisi olarak bu yüce kürsüden ilgililere duyurmak istedim. Bu münasebetle huzurunuzdayım.

Sayın Başkan;

Bu yıl Çanakkale ilimizin tütün yetiştiren mntıklarından, geçmiş yıllara nazaran son derece kaliteli tütün yetiştirildiğini, tütün yapraklarında hiç bir hastalığın bulunmadığını, hatta en ufak bir lekenin dahi bulunmadığını yetiştiriciler sevinçle beyan etmişlerdir.

Ancak, mahsulün geçmiş yıllara nazaran bu yıl daha az olduğunu da görmekteyiz. Bunun türlü sebepleri vardır; bu sebepleri teker teker saymak suretiyle kıymetli vakitlerinizi almak istemiyorum.

Ancak, tütün üreticilerinin dertlerini birer birer ele almak, Tekel Bakanı ile ilgililerin bu dertler üzerine ilgilerini çekmek ve çarelerini bulmalarını istiyorum.

1. Yıllardır aynı tütün alm bölgelerinde değiştirilmeyen aynı tütün eksperlerinden (Ben bazılardan) vatandaş şikâyetçidir. Aynı bölgelere gönderilen aynı eksperlerin tütün yetiştiricilerine farklı muameleler yaptıkları, tanıdıklarına daha fazla ücret takdir ettikleri, hatta rüşvet almaya varan davranışlarda buldukları dedikoduları bütün tütün yetiştiricileri arasında duyulmaktadır. Bu gibi kötü izlenim ve dedikodular bütün

tütün yetiştiricisini son derece tedirgin etmektedir. Bu sebeptendir ki, tütüncüler adına, aynı alım merkezlerinde aynı yerde eskiyen tütün eksperlerinin bir kere daha gönderilip denenmemesini istiyoruz.

2. Her yıl üreticiye kendi malı olan ve tütün denği yapılmakta kullanılan çul bezi zamanında verilir idi. Bu yıl ilimizin tütün ekicilerine çullarının ancak yarısı verilebilmiştir. Ekici, malını çulsuzluktan alm merkezlerine gönderemeyeceğinin korkusu ve telaşı içerisinde. Tütüncülerimizin bu korkudan ve endişeden kurtarılmasını ve çulunun mutlaka zamanında eline geçecek şekilde verilmesinin zarureti vardır. Tekel Bakanlığının bu önemli mesele üzerinde ciddiyetle durmasını; köylünün bu yüzden doğacak mağduriyetine meydan verilmemesi için, ilgili Genel Müdürlüğe gecikmeden emir vermesini ve tütün ekicilerinin huzura kavuşturulmasını sayın ilgililerden istirham ediyorum.

3. Tütün ekicilerinin alım merkezlerine getirecekleri tütün mahsulünün, idarece verilen sıraya göre satımı yapılmaktadır. Alım merkezlerine getirilen malların sıra bozulmadan alınmasına özen gösterilmesini, ne sebeple olursa olsun, bütün tütün alım sıralarının bozulmamasını, bu sıraya riayet edilmesini, tütün ekicileri adına önemle ve titizlikle konu üzerinde durulmasını istirham ediyorum. Hatta bu sırayı bozular hakkında gerekli cezai muamelelerin yapılmasını istiyorum.

Yukarıda belirttiğim gibi, bu yıl Marmara çevresinde, özellikle Çanakkale çevresinde son derece kaliteli iyi tütün yetiştiren müstahsil, tütüne verilecek taban fiyatın, ortalama fiyatın, baş fiyatın tatmin edici olmasını beklemektedir. 13-14 ay gibi uzun bir müddet bir hizmet isteyen ve yüzde yüz yetiştiricinin alınterinin mahsulü olan tütün mahsulünün, mutlaka iyi değerlendirilmesinin zarureti vardır.

Sayın Senatörler;

Hayat pahalılığının geçen yıldan bu yana yüzde yüzün üzerinde bir artış kaydettiğini hepimiz bilmekteyiz. 1977 Martı, 1978 Martı arasında Türk parasını değerinin dolarda % 43, markta % 57'ye varan oranda düşüş kaydetmesi karşısında ve bir türlü bitmeyen zam furyası karşısında, Yenice, Çan, Biga, Agonya çevresinde tütün ekicisi vatandaş malının iyi değerlendirilmesini gönülden beklemektedir.

Tütün ekicileriyle birçok köylerde birlikte yapmış olduğumuz hesaplara göre, eski fiyatlarla yaprak tütünün bir kilosu üreticiye 60 ilâ 65 lira arasında mal olmaktadır. Bu durum karşısında tütün ekicimiz,

bizim Yenice, Agonya çevresinde baş fiyatın en az 85, ortalama fiyatın 65, taban fiyatın da 50 liranın altına düşmemesini beklemektedir. Fiyatların kur ayarlamaları, zam furyaları ve hele hele alabora olan piyasa karşısında vatandaşımızın bu bekleşileri kanaatimizce en tabii haklarıdır.

Geçen yıl tütün alım çevremizde 100 lira baş fiyat isteyenler karşısında, biz insafımızı kaybetmeden, ekiciler adına baş fiyatın en az 85 lira, ortalama fiyatın 65 lira, taban fiyatının da 50 liranın altına düşmemesini yeni Hükümetten beklemekteyiz. Tütüncü köyü ve tütüncü bir ailenin çocuğu olarak bu yıl Çanakkale tütün ekicileri adına bu fiyatla tütün alımının yapılmasını isterken, Devlet Hazinesinin önemli bir gelir kaynağı olan tütün ve tütün ekicilerini bu sebeple huzura kavuşturmak, alınterinin karşılığını değerlendirmek de Devletimizin en önemli görevlerinden birisidir sanıyorum.

Tütün ekicisinin sattığı tütün ürününün karşılığı parası zamanında üreticiye mutlaka ödenmelidir. Ödemelerdeki gecikmeler zırraı huzursuz etmektedir. Köylünün bankalara, kooperatiflere ve diğer yerlere borçlarının taksitleri tütün alımları zamanlarına isabet ettirilmiştir. Bu sebeple, ödeme gecikmeleri ile köylümüz borç taksitleri karşısında boynu bükük bırakılmamalıdır. Ödemelere zamanında ve yerinde, özen gösterilerek, köylümüz mustar durumdan mutlaka kurtarılmalıdır.

Sayın senatörler,

Çevremizde tütün alımları adım adım takip edilecektir. Köylümüzün, tütün ekicisinin hak ve vebelerini zedeleyenlerin, işismar edenlerin, türlü dedikoduya sebebiyet verenlerin amansız takipçisi olmaya devam edeceğiz. Uyarılarımızın dikkate alınmamasını tütün alımları sırasında üretici adına daima izleyeceğiz.

Bu itibarladır ki, Çanakkale, Marmara çevresinde tütün alıcının adına, tütün piyasasının huzur verici, kendilerine ve üreticilere, Devletimize güven verici olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlarım. (AP sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Kutluk.

2. — İzmir Üyesi Süleyman Tuncel'in Başbakan Bülent Ecevit'in 25.3.1978 günü gazetelerde yayımlanan «Yasak kitaplar» hakkındaki beyanına dair gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Sayın üyeler,

Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Sayın Süleyman Tuncel gündem dışı söz talebinde bulunmuştur. Sunuyoruz efendim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

25 Mart 1978 günü Sayın Başbakanın «Yasak kitaplar» hakkında gazetelerde çıkan beyanı üzerine gündem dışı görüşmek istiyorum.

Gereğini rica ederim.

İzmir
Süleyman Tuncel

BAŞKAN — Buyurun Sayın Tuncel.

SÜLEYMAN TUNCEL (İzmir) — Sayın Başkan, Yüce Senatonun değerli üyeleri;

Huzurlarınıza, Sayın Başbakanın 25 Mart 1978 günü gazetelerde yayınlanan bir demeci vesilesiyle gelmiş bulunuyorum.

Başlangıçtan itibaren sayın senatörlerle bir uyum içinde durumu tahlil edip, bir sonuca varabilmemiz için Sayın Ecevit'e sorulan soruyu ve kendilerinin verdikleri cevabı aynı günkü gazetelerin birinden olduğu gibi okuyarak zapta geçirtmek istiyorum.

Soru - Bazı yasa dışı siyasal örgütler var, bunlar bazı tedbirler kullanıyorlar. Mesela, «Kurtuluşa kadar savaş» diyorlar. Bu deyimle ilgili görüşünüzü açıklar mısınız?..

Cevap - Bunlar yıllardan beri Türkiye'de kullanılmamış deyimler. Biz, deyimler ve sözler üzerinde değil, yasa dışı davranışlar ve eylemler üzerinde duruyoruz.

Hükümetimiz, Programında da belirtildiği gibi, düşünce özgürlüğüne saygılıdır, kendi başına düşünce özgürlüğünün sınırlanmayacağı kanısındadır. Bu bakımdan biz, sözler, sloganlar üzerinde durmaktan çok, bunlar eyleme dönüştürülmek istendiği vakit demokratik hukuk devleti kuralları içinde kesin vaziyet alıyoruz. Fakat doğru bulmadığımız sloganlarla da, öteden beri bildiğiniz gibi, Cumhuriyet Halk Partisi olarak üzerine düşen mücadele görevini, yine demokrasi kuralları içinde başka birçok partilerden daha ileri ölçüde yerine getirmiştir.

Bu sorunuz vesilesiyle bir konuya da değinmek isterim. Son zamanlarda çıkan basın haberlerinde, bazı emniyet bühenlerinde, eski alışkanlıkla yapılan aramalar sırasında ele geçirilen silahların yanı sıra, sağ veya sol bazı yayınlar ele geçirildiği yolunda haberler de verilmektedir. Bunu da asla tasvip etmiyoruz. Sayın İçişleri Bakanımız, nitekim bugünlerde bu

konuda bir genelge yayınlayacaktır. Biz, kimin ne okuduğu ile ilgili değiliz, kimin ne yaptığı ile ilgiliyiz.

Kıymetli arkadaşlarım;

Sayın Ecevit, duvarlara yazılan yazıları, gösteri yürüyüşlerinde taşınan dövizleri, broşür ve diğer yayın vasıtalarındaki ibareleri; mesela, «Kurtuluşa kadar savaş», «Halklara özgürlük», «Kızıl güneş doğacaktır» «İşçi yönetime», «Dünya işçileri birleşin» gibi teraneleri fikir özgürlüğünden sayıyor, «Sözler ve sloganlar üzerinde durmaktan çok, bunlar eyleme dönüştürülmek istendiği vakit kesin vaziyet alıyoruz» diyor.

Soru, mesul bir Başbakanı tevcih edildiği halde, kendini hâlâ muhalefette zannederek, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı olarak cevaplıyor. Verdiği cevap karşısında insan istemeyerek kendi kendine soruyor; Sayın Ecevit, kendisini hâlâ Ana Muhalefet Lideri olarak mı görüyor, İktidarda olduğunu unuttuyor mu?..

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Kişiliği var, özgürlüğü var... (CHP sıralarından «Çok ayıp» sesleri.)

BAŞKAN — Efendim, müdahale etmeyin çok istirham ediyorum; Sayın Üyenin görüşüdür efendim.
SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Bir insan muhalefette iken...

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Örfi idare kumandanı gibi konuşuyor; yakışmıyor Senatoya.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — «Türkiye» de komünist olsun hatta faşist olsun herkesin düşüncesini...

MEHMET KILIÇ (Gaziantep) — Manyak, manyak!..

BAŞKAN — Efendim müsaade edin.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Manyak hepimizsiniz, hepimizsiniz...

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Terbiyeli ol biraz, kime «Manyak» diyorsun?..

MEHMET KILIÇ (Gaziantep) — Her işi manyaklık.

BAŞKAN — Sayın Kılıç, çok rica ediyorum.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Hepimiz bıktık senin manyaklıklarından; ne demek bunlar?..

MUSTAFA GÜLCÜGİL (Isparta) Sayın Başkan, hepimize «Manyak» diye hitap edemez.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Hepimize «Manyak» diye hitap etti, susalım mı?..

BAŞKAN — Efendim, müsaade edin, Sayın Ucuza bir saniye efendim.

Sayın Kılıç..

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Bir Grupun tümüne «Manyak» diyemez.

BAŞKAN — Bir saniye Sayın Ucuza, efendim bir saniye, siz oturun; bana bırakın efendim.

MUSTAFA GÜLCÜGİL (Isparta) — Sayın Başkan, «Manyak» diye hangi cüretle hitap ediyor, siz hâlâ müdahale etmiyorsunuz.

BAŞKAN — Efendim bana bırakın.

ORHAN ÇALIŞ (Bolu) — Niye ikaz etmiyorsunuz sayın Başkan?..

BAŞKAN — Efendim, ben müdahale ederken kalkıyorsunuz, hayır beyefendi müsaade edin diyorum.

Sayın Kılıç..

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Türkes sizi kiraya verdi, Türkes'in uşakları..

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Hâlâ ahlaksızlığa devam ediyor.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, Sayın Feyyat..

Sayın arkadaşlar, sayın üyeler.. (AP sıralarından gürültüler)

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Grupumuza bu şekilde hitap edemez..

BAŞKAN — Sayın üyeler müsaade buyurun.

MEHMET NURİ ÂDEMOĞLU (Adana) — Grup olarak hepimize «Manyak» diyemez..

BAŞKAN — Sayın üyeler;

Efendim, tahrir unsurlarını gözönünde bulundurmak zorundayız. Müdahale ettim; «Müdahale etmeyin» dediğim sırada, ayağa kalkıp giderken, sayın arkadaşımız kendisine «Manyak» diye hitap etti. Sayın Feyyat'ın sözünü katıyetle tasvip etmiyorum, kesinlikle tasvip etmiyorum.

MEHMET KILIÇ (Gaziantep) — Grupa «Manyak» diyor.

BAŞKAN — Duydum efendim; zatâlinizin dediğini de duydum. Evvelâ siz ona «Manyak» dediniz, ondan sonra o da döndü bütün Grupa hitaben..

CAHİT DALOKAY (Elazığ) — Daha evvel ne söyledi?..

BAŞKAN — Efendim, söylüyorum ne söylediğini. Müdahale ettiler; «Bir sıkıyönetim komutanı gibi konuşuyor» dediler. Söyledim, kendilerini ikaz ettim, gördünüz. Çok rica ediyorum.

Sayın üyeler; burada muayyen seviyeyi koruyacağız. Bunun başka çaresi yoktur.

MUSTAFA GÜLCÜGİL (Isparta) — Onu neden ikaz etmediniz Sayın Başkan?

ORHAN ÇALIŞ (Bolu) — Bütün Grupa hitap etti. Söylediği bu sözler bununla mı kalacak Sayın Başkan? Grupa bu şekilde hakaret edecek, bu şekilde bırakacağız ve siz de orada oturup Başkanlık yapacaksınız..

BAŞKAN — Ben burada sizin keyfinizle Başkan değilim; Usule göre Başkanım. Gerekliğinde Grup Başkanınız söz ister sayın üye; buyurun oturun. Grupun başkanı vardır; Adalet Partisi Grupunun Başkanı vardır..

ORHAN ÇALIŞ (Bolu) — Grupa bu şekilde hitap ettiremezsiniz.

BAŞKAN — Bir saniye efendim, bir saniye..

MEHMET NURİ ÂDEMOĞLU (Adana) — Hepimize «Manyak» diyemez. Sözünü geri aldırtın Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Âdemoğlu bir saniye efendim. Ben sözümü bitirmedim.

Sayın üyeler;

Burada hiç kimse hiç kimseye hakaret edemez. Müdahale edilmemesi için üç Başkanvekilinizin de gösterdiği çabaları görüyorsunuz. Biz insanüstü bir takatla ve insanüstü bir dikkatle olayları incelerken, üzerinde dururken, sayın üyelerimizin kendi kendilerine olay yaratıp, bilahâra Başkanlık Divanına yüklenmelerinin bir manası yoktur.

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Kim yarattı olayı Sayın Başkan?.

MEHMET NURİ ÂDEMOĞLU (Adana) — Hepimiz manyaklığı kabul mu edelim?

BAŞKAN — Sayın Ege bir saniye..

Niçin kabul edeceksiniz beyefendi, niçin kabul edeceksiniz efendim? (AP sıralarından gürültüler)

Bir saniye efendim, bir saniye..

Sayın üyeler;

Meseleleri soğukkanlılıkla mütalaa etmezseniz bu yüce Kuruluş içerisinde biz milletin oylarına layık hareket edemeyiz. Adalet Partisi Grupuna söylenen lâfın savunmasını, burada Grup Başkanı vardır, Grup üyeleri vardır, yapar. Bizim zabıttan söz çıkarmak yetkimiz mevcut değildir. Yalnız, tahrirlerin karşılıklı olduğunu gözönünde bulundurmamak mecburiyetindedir.

Ben sözlerimi hiç bir sayın grupun üyelerine mühasıran söylemiyorum, genel olarak konuşuyorum.

Buyurun Sayın Tuncel.

MUSTAFA GÜLCÜGİL (Isparta) — Tutumunuz hakkında söz rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim «Tutumunuz hakkında konuşma» diye usulde bir şey yok. Bizler daima hareketlerimizi sizlerin eleştirilerinize amade tutarız. Bu, bir açıdan kendi vicdani ölçülerimiz içerisinde olduğu gibi, burada bu görevi sizlere layık olarak yapabilmek için de eleştirilerinizi bekleriz.

Ancak, burada Başkanlığa izafe edilecek hiç bir kusur yoktur. Sayın üyeler Cumhuriyet Senatosunun üyesi olmamanın idrakine vararak konuşmalarını yaparlarsa, müdahale etmezlerse o zaman mesele olmaz burada. Müdahale eden arkadaşlarımız maalesef bu olaylara sebebiyet veriyorlar, ondan sonra da Başkanlığın tutumu hakkında söz isteniyor.

MUSTAFA GÜLCÜGİL (Isparta) — Başkanlık tutumu ile eğer İctüzüğe ve adalete uymazsa, Başkanın tutumu hakkında söz isteme hakkı doğar.

BAŞKAN — Efendim, söz veremiyorum, kusura bakmayın, buyurun oturun.

Devam edin Sayın Tuncel.

MEHMET NURİ ÂDEMOĞLU (Adana) — Sayın Başkan, bütün Grup «Manyak» olamaz. Bunu halledin lütfen. Bütün Grupa hitap ediyor.

BAŞKAN — Sayın üyeler, bunun hallinin bir tek yolu vardır.

MEHMET NURİ ÂDEMOĞLU (Adana) — Çağırırsınız buraya sözünü geri alır.

BAŞKAN — Çağırمام ben buraya kimseyi. Ben zaptiye nazırı değilim. Buraya sayın üyeyi zorla getirmek yetkim yoktur; ağızından çıkan sözü zorla tashih etmek imkânım yoktur.

HALDUN MENTEŞEOĞLU (Muğla) — Ceza verirsiniz olur biter.

BAŞKAN — Ceza vermek için, her iki tahrir eden arkadaşımız hakkında önerge verirsiniz muameleye koyarım; ben cezayı müstelzim bir hareket görmüyorum.

Sayın Grup Başkanımız söz istediler. Sayın üyenin konuşması bittikten sonra kendilerine Grup adına söz vereceğim.

Buyurun Sayın Tuncel.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Türkiye'de komünist olsun, hatta faşist olsun herkesin düşüncesini serbestçe savunabileceği ve hakem olarak tam bir serbestik içinde halkın seçme yapabileceği bir rejim istiyorum dahî diyememelidir.

Görevini müdrik, ileri ihtimalleri düşünen bir muhalefet lideri, «Yarın bu sözlerimi nasıl gerçekleştirebilirim?» diye düşünmek zorundadır. Hele mesul bir Başbakanın, Anayasamızın 20 nci maddesi ile ilgili Kurucu Meclis zabıtlarını dikkatlice okuması icap eder.

Temsilciler Meclisinde bu madde müzakere edilirken, bilaistisna söz alan bütün üyelerin bu hususta nasıl titizlik gösterdiğini görmememizden gelemeyiz.

Muhalefetteyken Anayasayı değiştirme babında verilecek beyanlarla, Hükümetin başı ve icra organının iki numaralı insanı olarak, yürütme ve kanunların tatbikatıyla ilgili sözleri değişik olabilir. Değişiklik, istek ve arzu ile mevcut mevzuatın çelişkisinde dir. Kanunları aynen uygulamakla mükellef bir Başbakan bu sözleri söylerse, memlekette bir hukuki anarşinin müsebbibi durumuna düşer.

Bu sözlerimi pek ağır bulan arkadaşlarım olabilir. Sayın Ecevit Temsilciler Meclisi üyesi idi. Halen İstanbul Milletvekili olan Sayın Profesör Muammer Aksoy, Anayasa Komisyonu Sözcüsü idi. Başka üyelerin bu madde üzerindeki mütalaalarını bir tarafa bırakarak, Muammer Aksoy'un fikir ve düşünce hürriyetiyle ilgili, Genel Kurulda yaptığı konuşmanın bir kısmını aynen okumak istiyorum:

BAŞKAN — Başka söz isteyen yok.

Komisyonun mütalaası?.. Buyurun.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUAMMER AKSOY — Muhterem arkadaşlarım;

Bazı arkadaşlar 20 nci maddenin formülünden komisyonun asla kastetmediği ve kanaatımızca da ondan çıkarılması mümkün olmayan manalar çıkarmaktadırlar. Bu endişelerin üzerinde hassasiyetle durmak gerekir. Tek başına veya toplu olarak fikrin açıklanabilmesinden yanlış manalar çıkarılmıştır. Bazı arkadaşlarımız bu formülde değişiklik yapmamızı bugünkü görüşmelerden önce de bizden istediler. Bu sebeple komisyon olarak tekrar aramızda konuştuk. Komisyonun kanaati şu yoldadır :

Maddeyi yalnız başına ele alarak; yani diğer hükümlerden tecrit ederek manalandırmak caiz değildir. Hukukta doğru olan tefsir gai tefsirdir. Yani, hükümlerin daima gayeye göre tefsir edilmesidir. Hükümün niçin vazedildiğini gözönünde tutarak tefsir etme yoludur. Tefsir konusu olan hüküm hangi kanunda ve Anayasada ise, o kanun veya Anayasanın tümü ve ruhu gözönünde tutularak bir tefsir yapılır.

Hazırladığımız Anayasa demokratik bir Anayasadır. İnsan hak ve hürriyetlerini tanıyan bir Anayasa-

dır. Bu Anayasa tasarısında yalnız hürriyetler tanınmamış, bir iki hükmüyle de kati olarak doktrinin dahi bu istikamette olduğu ifade edilmiştir.

Demokrasilerde bir tarafta hürriyetler hudutsuzdur, «Hürriyet hürriyettir» diyen bir görüş ve tatbi-kat vardır. Diğer tarafta basın hürriyeti, söz hürriyetini ve parti kurma hürriyetini kısıtlamayı, bilhassa hürriyet nizamının müdafaası için caiz ve zaruri gö-ren realist görüşler de yer almaktadır. Yeni anayasalarına bu yolda kayıt koyan memleketler de vardır. Anayasa tasarımız da bu yolu tutmuştur.

Sadece 19 ncu madde değil, 55 nci maddede de açıkça ifade edilmiştir ki, komünizmi menediyoruz. Esasen bizde komünizmin propagandası kanunla cezalandırılmıştır. Bundan sonra da böyle olacaktır. Anayasanın 55 nci maddesi bu hususta en iyi dayana-ğı teşkil edecektir.

Siyasi partiler ekstrem sol ve ekstrem sağ fikir ve temayüllere iltifat edemezler. Bunların tüzükleri, programları Anayasaya, insan hak ve hürriyetlerine dayanan demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmezliği temel hük-müne uymak zorundadır.

«Bu esaslara uymayan parti, temelli kapatılır.» diyen bir Anayasa, hürriyeti imha edici faaliyetleri meneden realist bir hürriyet anlayışını kendisine temel yapmış bir Anayasadır. Binaenaleyh, o Anayasa-daki hürriyetle ilgili hükümlere, bu ışık altında mana vermek gerekir.

O halde, maddedeki fikir hürriyetine ve toplu veya tek başına tabiri mana verirken tefsiri bu çerçeve içinde yapmak zorunluluğu vardır. Mesela, bir şahıs fikrini bir aile toplantısında, dar bir dostlar toplulu-ğunda ifade etmişse, fikir hürriyeti çerçevesi içinde kalmış sayılmak gerekir ve bu caizdir, ama bir fikir açıklama bu sınırı aşarak propaganda halini alırsa, bir şahıs kapı kapı dolaşarak Anayasanın ruhuna ve açık hükümlerine zıt fikirler yayarsa, mesela komünist propagandası yaparsa, bunun 20 nci madde de ifadesini bulan fikir hürriyetinin şumulüne girmesi bahis konusu olamaz. Zira böyle bir propagandaya müsaade etmek, Anayasanın 2 nci maddesinde belirlenen demokratik olma, insan hak ve hürriyetlerine dayanma ve hukuk devleti olma umdeleriyle bağdaşmaz.

Keza 55 nci maddedeki hükümler partilere dahi bu hakkı tanımayan zihniyetin; arkadaşlarımızın belirttiği mahzurlu yola göz yumması tasavvur olunamaz.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 18 nci ve 19 ncu maddelerinde herkes için düşünce ve kanaat hürriyeti tanınmıştır. Bizim beyannameden ne ileriye giden ve ne geri giden bir hak tanımamız bahis konusu değildir.

Şimdi gözümüzü yine bu beyannameye çevirirsek görürüz ki, 30 ncu madde, şu son derece önemli ve tamamen bizim Anayasamızın ruhuna uygun olan kaideyi ihtiva etmektedir. «İnsanlara ve vatandaşlara tanınan hürriyetler asla ve asla diğer kimselerin sahip olduğu hak ve hürriyetlerin ortadan kalkmasına sebep olacak manada tefsir edilemez.» Eğer muhterem heyet lüzum görürse, o maddeyi de aynen okurum.

Görülüyor ki, temel hak ve hürriyetlerinin suiis-timalinin iltifat göremeyeceği, beyannamede açıkça belirtilmiştir. Bu bakımdan, herkese tanınan fikir hürriyetinin şu devlet nizamına, şu demokratik nizama uygun kanaatleri belirtmek için sağlandığı şüphesizdir. Yoksa, laik ve demokratik nizama yıkmak isteyen, devletin ve milletin ülke bütünlüğünü parçalamak isteyen bir fikrin ifade edilmesi, asla fikir hürriyetine dahil sayılmaz ve pek tabiidir ki, suç teşkil eder.

Biz bu sebeple maddede bir tehlike görmedik, yapılan tenkitlerden sonra Komisyonda biran için te-reddüte düşenler oldu; fakat meseleyi kül halinde mütalaa ettiğimiz zaman, başka neticeye vardık ve dedik ki, bu kayıtlar maddeden çıkarılırsa, öyle bir davranış başka manaya gelebilir. Mesela şöyle tefsir edilebilir:

Sanki 20 - 30 kişinin, bir haksız hareketi, müşterek imza ile basında protesto etmesi men olunmak istenmiştir de, onun için birlikte kelimesi maddeden atılmıştır. İşte bu gibi yanlış anlayışlara yer ver-mek için maddenin aynen muhafazasını uygun bul-maktayız.

Şu maruzatım da Anayasa Komisyonu adına ol-duğuna göre, maddenin tefsirinde yukarıda arz etti-ğim esaslar nazarı itibara alınacaktır. Binaenaleyh, maddenin doğru tefsir edilip edilmeyeceği hususunda bir endişeye mahal yoktur.

Kıymetli arkadaşlarım;

Görülüyor ki, Anayasamız, diğer çağdaş anayasa-lar gibi, bazı fikirlere, mesela komünizme, faşizme, faşizmin her türlüsüne kapalıdır. Bunların kitap, bro-şür veya gazetelerde yayınlanması yasaktır.

Şimdi sormak lazımdır: Bu hususta Sayın Ecevit mi doğru söylüyor, zamanın komisyon sözcüsü Prof. Muammer Aksoy mu?... Hudutsuz hürriyet, hürriyet-leri yok eder mi, etmez mi?...

Kıymetli arkadaşlarım;

Bazı arkadaşlarım bu zamanda bu sözlerin anlamı nedir diye düşünmüş olabilir. Bu zabıtları tekrar Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda okumamızın sebebi, yürütme organına anarşi ile mücadelede yardımcı olmak, onun hadiseleri doğru teşhis etmesini sağlamak içindir. İsteyen istediği dövizi taşısın, isteyen istediği sloganı bağırsın, duvarlar Marks hayalleriyle dolup taşsın, yeterki herhangi bir hadise olmasın diyemeyiz.

Müsaade ederseniz, sözü buraya getirmişken bir hadiseden mahsetmek istiyorum:

İstanbul Üniversitesi önünde insanlık düşmanı canilerin kurban ettikleri 5 genç vatan evladını takiben 2 gün sonra ağır yaralanan kızımız Aydın'lı Hatice Özen hayatının baharında bu güzel dünyaya veda etti. Cenaze töreninde rahmetlinin büyük boy resmini havi bir broşür halka dağıtıldı. Bu broşürde bakın ne söyleniyor:

«Kardeşler üzülmeysin; gün, yiğitlik günüdür. Soluk aldırmanın faşizme yakın, yıkın, öldürün.»

İmza : DEV - GENÇ ve Devrimci Kadınlar Derneği.

Bu broşürdeki yazılanlar söz hürriyetiyle kabili tecviz midir?... Söz ve düşünce özgürlüğünü kabul ettiğinizden mi DEV - GENÇ'i kapatmıyorsunuz?... DEV - GENÇ'in yakmasını, yıkmasını ve öldürmesini mi bekliyorsunuz?... Neden, icranın başı olan Ecevit, icranın icabını yapmıyor?... Neden, vazifesini yapmayan vali ve savcının icabına bakılmıyor?... Yöneticilerimiz uyuyor mu?... Bir örgüt ki, yakmak, yıkmak ve öldürmek için kudurmuş vaziyette elini kolunu sallayarak dolaşiyor, bizleri ise, Meclis kürsüsünden dahi canileri gösterme ve Hükümete yardımcı olma fırsatını bulamıyoruz.

Sayın senatörler;

Sayın Ecevit'in aynı gün verdiği demecin ikinci bölümü, kolluk kuvvetlerince yapılan aramalarda ele geçirilen silahların yanı sıra bulunan yasaklanmış kitap ve yayınlarla ilgilidir. Sayın Başbakan, aramalarda ele geçirilen yasak yayınların müsadere edilmemesini isteyerek «İçişleri Bakanımız bugünlerde bu konuda bir genelge yayımlayarak buna mani olacaktır.» diyor. «Biz, kimin ne okuduğu ile ilgili değiliz, kimin ne yaptığı ile ilgiliiyiz.» diyor.

Kıymetli arkadaşlarım;

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, birçok niteliğinin yanında, bir hukuk devletidir. Türkiye'nin idaresinde kanun hâkimiyeti vardır. Düzenimizde hukukun üstün-

lüğü kabul edilmiştir. Herkes hukuk kurallarına saygılı olma kzorundadır. Yürütme organı, kanunları ve yargı organlarının kararlarını aynen tatbik etmeye mecburdur. Aksi takdirde, Anayasa ve rejime ters düşmüş olur. Danıştay Kanununun 95 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince yargı kararlarını aynen uygulamakta ihtiyar olan icra, aynı serbestliği sivil ve askeri diğer yargı organlarının kararlarında haiz değildir, bilumum yargı organlarının kararları Hükümet için lazimül icradır.

Yasaklanmış kitaplar konusuna gelince: Bugüne kadar pek çok ağır ceza askeri mahkemeler ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri tarafından verilen toplatılma kararları Yargıtay Birinci Ceza Dairesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulları tarafından tasdik edilmiştir.

Muhtelif hadiseler vesilesiyle verilen bu kararlardan müsaade ederseniz yalnız iki adedini sunmak istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Tuncel, bir noktayı itilamıza sunacağım. Sayın Tuncel, gündem dışı görüşmeler takdir buyurursunuz, milletvekilliği yaptınız, Millet Meclisinde beş dakika ile kısıtlıdır. Biz, teamül olarak on dakika ile uyguluyorduk. Bir hayli süre geçti. Bunu gözönünde bulundurmanızı rica ediyorum. Lütfen efendim.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Yargıtay Birinci Dairesi 1972/2209 esas ve 1972/2609 sayılı Kararda olayı özetledikten sonra, «Sanıkların evlerinden elde edilen söz konusu kitapların komünist ihtilalini teşvik edici mahiyette olduğu ve komünizm propagandasını taşıdığı mahkemece karar yerinde belirtilmiş, bu kitapların bu maksatla başkalarına verilmesi veya satılması suç teşkil etmiş olması itibarıyla zorunluna dair verilen karar, kanuni isabeti haiz olduğundan yazılı emre bağlı tebliğnamedeki bozma isteğinin reddine 13 Mayıs 1972 günü oy çokluğu ile karar verildi» denilmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 1975/9-367 esas ve 1976/22 sayılı Kararının 2 nci ve 3 nci maddeleri aynen şöyledir:

«Madde 2. — Mahkemelerce zorunluna karar verilen veya Bakanlar Kurulunca yurda sokulması yasaklanmış bulunan gazete, dergi, kitap ve broşürler nerede ve kimin elinde bulunursa bulunsun, zorunlu tabii olduğu, aksi halde kesinleşmiş kararların infaz edilmemesi gibi bir sonuç doğuracağı düşünülmenden, özel mülkiyetten söz edilerek zorunlu hükümlerinin uygulanmaması yasaya aykırı görülmüştür.

Madde 3. — Açıklanan nedenlerle tebliğnamedeki istek gibi direnme hükmünün bozulmasına 26 Ocak 1976 günü 39 üyenin oylarıyla ve 2/3'ü geçen çoğunlukla karar verildi.» denilmektedir.

Yasaklanan ve komünist felsefesine dayanan kitap adedi 105 adettir. Bazılarının adlarını, zabıtlara geçmesi için birkaç tane okumak istiyorum.

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Böyle gündem dışı olur mu Sayın Başkan?...

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, çok ciddi bir mesele.

BAŞKAN — Sayın üyeler...

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Gerilla Harbi, Başkan Mao Che Tung'un sözleri...

BAŞKAN — Bir saniye efendim, müsaade buyurunuz efendim.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Komünist Manifesto, Lenin'in Seçme Yazıları vesair.

Her gün piyasaya yeni adlarla komünist fikriyatı yapan kitaplar çıkartılmaktadır. Bunlardan en zehirleyicisi ve tehlikeli olanı, DİSK'e bağlı sendikalar tarafından işçiyi eğitmek bahanesi ile çıkarılıp gizlice dağıtılanlardır. Bunlardan bir tanesinden bazı pasajları Yüksek Heyetinizin itilama sunacağım.

BAŞKAN — Sayın Tuncel, istirham ediyorum, yarım saati geçti efendim. Çok rica ediyorum beyefendi. On dakika uygulama yarım saati geçti. Görüyorsunuz müdahaleleri efendim. Çok rica ediyorum; bağlayınız efendim. İstirham ediyorum.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Bu kitapta Devletin ortadan kaldırılması ve komünizmin her türlü en basit dilde yayınlanmaktadır.

HASAN FEHMİ GÜNEŞ (Sakarya) — Yeni mi yayınlandı?...

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Buraya kadar verdiğim kısa izahattan sonra...

BAŞKAN — Efendim, görüyorsunuz vaziyetimizi efendim.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Bitiyor efendim. Bağlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — Buraya kadar verdiğim kısa izahattan sonra tekrar Sayın Başbakanın 25 Mart 1978 günü gazetelerde yayınlanan demecine geliyorum.

Sayın Ecevit; «Yayınların toplattırılmasını asla tasvip etmiyoruz. İçişleri Bakanımız bugünlerde bir genelge yayınlanacaktır. Biz kimin ne okuduğu ile ilgili değiliz, kimin ne yaptığı ile ilgiliziz» diyordu.

Her yerde olduğu gibi, Türkiye'de, bir Başbakanın ilk ve en önemli vazifesi, Anayasa ile tarif ve tayin edilmiş olan «Türkiye Cumhuriyetini kollamak ve korumaktır.» Yıkıcılara göz yummak değildir. Aksi takdirde tarihteki sosyal demokrat Kerensky gibi olur.

Bir Başbakan, bu vazifesini unutup Anayasa, yasa ve kaziye-i mahkeme olan mahkeme kararlarını, bir kenara itebilir mi?... İsterse o devlet, hukuk devleti olur mu?...

NURHAN ARTEMİZ (İzmir) — Yasak yayınlar...

BAŞKAN — Efendim, müsaadenizle, müdahale etmeyiniz sayın üyeler.

SÜLEYMAN TUNCEL (Devamla) — İsterse, o ülkede kanun hâkimiyetinden bahsedilebilir mi?... Kanunsuz emir veya genelge keyfi bir hareket değil midir?... Başbakanın bu tutumu ile Fransa Kralı XIV. Luis'nin davranışı arasında bir fark var mıdır?... Anayasa, yasa ve mahkeme kararlarına rağmen, keyfi hareket etme özentisi bir dikta özentisinden başka bir şey değildir. Her gün her vesile ile faşizmi tel'in ettiğine göre, bu bir sol dikta özentisi olabilir.

Sayın senatörler;

Bu Parlamento hepimizindir. Bu Devlet bütün milletindir. Hepimiz, kaderde, kıvançta ve tasada ortak ve bölünmez bir bütün halinde milli, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti olarak tarif edilen Devletimizi koruyalım.

Yüce Heyete saygılar sunarım. (AP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Tuncel.

3. — *Eskişehir Üyesi Ömer Ucuza'nın, bu birleşimde İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat'ın AP Grubuna sataşması nedeniyle açıklaması.*

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ucuza.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Biraz önce Yüce Kurulda İstanbul Senatörü Mehmet Feyyat'ın tutumuna hepimiz şahit olduk.

Grupumun çok değerli üyesi gündem dışı çok ciddi bir meseleyi huzurunuzla getirmiş, söze başlamıştı. İstanbul Senatörü Mehmet Feyyat, bu konuşmadan etkilenmiş olacak ki, oturduğu yerden «Kişliğe sahip özgürlükçü bir insan» sözleriyle beraber ayağa kalktı sayın konuşmacının hareketini protesto sadedinde dönüp yürürken daha birtakım sözler sarfetti. Bir arkadaşımız bir kelime sarfettiler...

NURHAN ARTEMİZ (İzmir) — Ne dedi?... —

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Acele etme.

NURHAN ARTEMİZ (İzmir) — Etmeyorum, bekliyorum.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Ve sizden de ne emir almaya, ne de sizin sorunuza cevap vermeye mecbur değilim ben.

NURHAN ARTEMİZ (İzmir) — Olanları anlatacaksın, o kadar.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — O sözün üstüne, dönüp, hepimizin gördüğü gibi, grupumuzun tümünü manyak olarak tavsif ettiler.

ATA BODUR (Ordu) — Grubu değil, Senatoya manyak olarak tavsif ettiler.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Ve kapıdan çıkarken de, daha da ileri giderek, bizi Türkes'in uşaklığı ile itham ettiler.

Değerli arkadaşlarım;

İstanbul Senatörü Mehmet Feyyat'ı biz beş yıldan beri tanırız. Kim olduğuna da, Cumhuriyet Senatosunun zabıtları şahittir bizimle beraber. Biz, Mehmet Feyyat'ın ne takdirine, ne tahtifine, ne de tahkirine kendimizi hiçbir zaman hedef almıyoruz. Mehmet Feyyat'ın sarfettiği söz üzerine huzurunuzun gelişiminin sebebi, onun şahsına verdiğimiz değerden dolayı değil, taşıdığı sıfattan dolayı, İstanbul Senatörü olduğu için geldik. Huzurunuzun gelişiminin sebebi, ona Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün hükümleri gereğince ceza vermek için bir talepte de bulunmak değildir. Çünkü, ceza pişmanlık duygusuna, nedamet duygusuna sahip olanlara ve ehil kimselere verilir.

MUSTAFA GÜLCÜĞİL (İsparta) — Ceza, ehliyeti olana verilir.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Değerli arkadaşlarım; Mehmet Feyyat ve onun gibi düşünenler şunu bilsin ki, Adalet Partisi onun söylediği gibi falanın, filanın uşağı değil, Adalet Partili arkadaşlarımız Atatürk Cumhuriyetinin sahibi, Atatürkçü görüşlerin sahibi, Türk Milletinin evladı ve Türkiye'nin bütünlüğünü, beraberliğini isteyen, bu yolda her türlü maddi, manevi gücünü vermeye hazır olan bir topluluktur.

Ben Yüce Heyetinizi daha fazla meşgul etmiyorum. Yüce Heyetinizi saygılar sunuyorum. Mehmet Feyyat'ı da kamuoyunun takdirine bırakıyorum. (AP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Ucuza.

4. — Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, ülkemizin içinde bulunduğu bunalımın giderilmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Sayın üyeler; Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Sayın Hüseyin Öztürk bir gündem dışı konuşma talebinde bulunmuştur, sunuyoruz.

Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığına

Ülkemizin içinde bulunduğu bunalımın giderilmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında 4 . 4 . 1978 günü yapılacak Genel Kurulda gündem dışı söz istiyorum.

Gereğini müsaadelerinizi saygılarımla arz ve rica ederim.

**Hüseyin Öztürk
Sivas Üyesi**

BAŞKAN — Buyurumuz Sayın Öztürk.

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun değerli üyeleri;

Cumhuriyet düzeninin en güç dönemden geçtiğini bilmeyen, kabul etmeyen yoktur sanıyorum. Öyle zamanlarda ulusumuzun kendine özge tutum ve davranışları olduğu inancı ile siyasi partilerimizin ve tüm anayasal kuruluşların ulusal bilinç ve özli bir dayanışma ile bütünleşmesini bekliyoruz.

Geçirdiğimiz siyasal ve ekonomik bunalım karşısında bir süre için siyasal insan ayrılıklarımızı unutarak, ülkeyi ve rejimi kurtaracak dayanışmayı kurmak zorundayız. Bu tehlikeyi görmeyecek kadar patavatsız ve kıskırtıcı davranışlarda bulunanları ulusumuzun bağışlayacağını sanıyorum.

Ülkenin ve Cumhuriyetimizin bugünkü duruma gelmesinde Ecevit'in Başbakanlığındaki üç aylık Cumhuriyet Hükümetini suçlu bulmak bence hataların en büyüğü olur. Çünkü, üç ay öncesine kadar ülkemizi ve ulusumuzu düşman kamplara ayırmayı, bölmeyi bir amaç edinen ve çalışan, ülkenin en güç döneme gelişini oluşturan her halde Bülent Ecevit Hükümetinin bu üç aylık dönemi değildir. Yanlış bir felsefi görüşün etkisi ile kafaları doldurulan gençler bölücülük ve yıkıcılık politikasını sürdürenlerin etkisinde semizlenip güçlenerek Devleti içeriden ele geçirme gücüne kavuşturulma yolu tutulmuş, maalesef bu gençler bugün huzursuzluğun kaynağı olmuşlardır. Tedhişçilik, silahlı saldırılar, kendisi gibi düşünmeyenleri göziünü kırpmadan öldürme eylemleri Cephe İktidarlarının döneminde gerçekleşmiş ve nüveleşmiş, kökünü, kaynağını oradan almış, bugün kolay kurutulamıyor.

Düşünce, dünya görüşü ve ideolojik farklılıkları duygusal bir biçime sokan cepheçiler, yarattıkları bugünkü darboğazdan geçerken de ne yazık ki engellemelerini acımasız sürdürmekten geri kalmıyorlar. Ülkeyi kısıtlayarak bağlamış olan Amerikan ablukasının ülkemiz yararına çözümler getireceği şu günlerde, «Bu Hükümet gidicidir; bu Hükümet tükenmiştir.» gibi asılsız ve olumsuz tutumlarını sergilemelerinin milliyetçilik ve ülkeseverlikle alakasını bulamıyorum, bağdaştırıyorum.

Tedhişin en önemli kaynağı ve dayanağını Devlet yönetiminde söz sahibi olduğu sanılanlar arasındaki düşmanlıktan doğduğunu bilmemezlikten gelemezsiniz. Partiler savaşını, ilkeler savaşını olmaktan çıkarıp, kişiler savaşını durumuna sokarak kanlı faşizm ve komünizme ortam hazırlayamazsınız. Fanatik bir ulusçuluk yolu ile Devletin gücünü sokak eşkiyası faşist çetelere bırakmak hatalarımızı devam ettiremezsiniz. Teşvikçilik suçtur, büyük suçtur. Bundan bütün liderlerin korunmasını ve kendilerini korumasını diliyorum.

Adalet Partisinin başı Sayın Demirel anarşiden yakmıyor, pahahlıktan yakmıyor. Ülkemiz sanki üç ayda bu ortama, bu duruma geldi de bunu savunuyor.

Sayın üyeler;

1950 yılında bir iktidar teslim edildi Demokrat Partiye. Ekonomisiyle, siyasal düzeniyle, sosyal düzeniyle, mükemmel olan bu iktidar ancak 10 yılda yıkıldı.

Bir Cumhurbaşkanı Amerika'dan ödünç para almaya gitti, eli boş döndü.

1965 yılında çok mükemmel bir ekonomik, iyi bir dayanışma, sosyal ve siyasal düzeni mükemmel bir iktidar devredildi. 12 yılda da ancak Demirel zihniyeti bunu yıkabildi. Öyleyse, iyi bir iktidar devretselerdi, Ecevit üç ayda bu hale getiremezdi Türkiye'yi.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Ne hale getirdi?

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Devamla) — Getirdiniz.

Çok şükür getirdiniz, siz de dinlemesini bilin biraz.

BAŞKAN — Karşılık vermeyin Sayın Öztürk, rica ediyorum. Karşılıklı konuşmayı istihdam ediyorum.

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Devamla) — Nedense fiyat artışlarının ve anarşinin gelişimini hazırlayan ortamlar ve nedenler üzerinde hiç durulmuyor.

Bir iktidar ne kadar beceriksiz, ne kadar bilgisiz olsa da sağlam bir ekonomiye kavuşmuş olsaydı, mümkün müydü üç ayda bu ortama getirilmesi Türkiye'

nin? Çünkü, devlet devamlıdır, devlet düzeni sürekli'dir, süreklilik vardır, yasal kuruluşlar vardır; düzenin temeli olan bunlardır. Cephe döneminde işte bunlar çarşmaz duruma getirdiği içindir ki, olaylar hemen önlenememiştir. Bu düzeni kurmaya çalışıyoruz hâlâ.

Bir de, teorik ve elaldından çeşitli yanlış fikirleri, ideolojik yanlışlıkları teşvik ederek, bilhassa bugünkü olayların gelişmesini yaratanlar aynı oyunun içinde olmaktan kendilerini alamıyorlar.

Sayın üyeler;

Ahşkanlıklar, hele kötü ahşkanlıklar birden gidilemez. Bu eğitimde bilinen bir gerçektir. Bir güzel atasözü vardır; «Köyü köyünü terk etmiş, huyunu huyunu terk edememiş». Huy bir eğitimle oluşur. Buna rağmen yıkıcı faaliyetler azalmış, suçluların hepsi, suç işleyen hemen yakalanmış. Demin bir arkadaşımızın söylediği gibi, «Duvarlara yazılar yazılıyor, sloganlar atılıyor.» bu da tükenmiş. Bugün duvarlarda bu yazıları göremiyorsunuz. Yazıldığı an siliniyor, yazarlar hemen yakalanıyor, yazılamıyor duvarlara bugün bunlar.

Sayın Demirel'in deyişiyle «70 sente muhtaç» bir dönem geçirmiş Türkiye, güç duruma düşmüş Türkiye ekonomisi. Bunu hemen düzeltmek mümkün müdür?

«Zam yapıldı» diyor Sayın Demirel. Yalnız Denizcilik Bankasının bilançosundaki zarar hanesinde milyarı üzerinde rakamlar var. Zam yapılmaya da ne yapılıyordu bunlara? Bu nedendir ki, Ecevit Hükümetinin üç ayda iflas ettiğini söyleyen Sayın Demirel, ülkeyi 70 sente muhtaç ettiğini, düşürdüğünü, Devleti iflas ettirdiğini unutuyor, unutmazınlar.

Daha dün ortadan kaldırmaya çalıştıkları kitaplarıdaki fikirleri bile yasaklayan, özgürlükleri yok eden durum, bugün kalkmıştır. Türkiye'de fikir özgürlüğü yerleşmektedir. Ekonomik durum kısa zamanda gelişecektir. İşte Sayın Demirel'i asıl telaşlandıran da budur. Ecevit'in Başbakanlığındaki Cumhuriyet Hükümetinin gün geçtikçe ülkeyi bunaldırdan çıkarma yolundaki başarısıdır. Bu başarı karşısında, ne yazık ki, Sayın Demirel çırpındıkça batmaktadır. Batmasına gönlimiz razı değil.

Adalet Partisi büyük bir partidir. Demokrasinin ve rejimin ortağıdır ve birleştiğimiz zaman Türkiye kurulacaktır. Batmasına imkân verilmeden dileğimiz o ki, batağın kenarında elimizi uzattığımız zaman bizi de batırarak duruma getirmesimler ülkeyi.

Bu Hükümet dört yıl rahat yaşayacaktır; bitmemiştir, tükenmemiştir, devam edecektir.

Bu kürsüden kaç defa bir şeyler söyledik. İki sene önce şu Yüce Senatonun bugünkü görüşünü dile getirdik tutanaklardan; «Bir konu için bu kadar ısrar etmeyiniz. Birkaç oy yüksekliğiyle, fazlalığı ile bu tersine dönebilir.» demiştik. Dönüyor görüyorsunuz. Türkiye'de bu Hükümet; yani bugünkü Cumhuriyet Hükümeti Atatürk'cü çizgisiyle, devrimci ve halkçı, çizgisiyle devam edecektir; dört sene değil, sekiz sene devam edecektir. Sekiz seneden sonra, aslında Demirel ve o zihniyeti taşıyanlar Türkiye'de kalmayacağı için öbür tarafını konuşmak istemiyorum.

Bir Hükümetin gidici olmasıyla yine Sayın Demirel'in deyişiyle, «226'yı bul, hükümeti düşür.» diyor. 226'yı bulamadığına göre Hükümet neden gidici olsun?. Bu bakımdan Sayın Demirel kafaları bulandırmamasın. Bilhassa dileğim o ki, Türkiye'deki bugün içinde bulunduğumuz ortamdan kurtulmuş bir tehlike habercisi olmaktan ötede, birleşmeyi, bütünleşmeyi sağlamak için milletvekili ve senatör arkadaşlar olarak tüm Parlamento üyeleri kendi aramızda önce bir yavaşlık düzene girmek zorundayız. Biz, yavaşlık düzeni içindeyken liderlerimizi etkilemek durumundayız. Türkiye gerçekten büyük bir ülkedir, bu Ulus büyük bir ulustur. Her yerde, her zaman büyüklüğünden bahsettiğimiz bu Ulusu yüceltecek güç ve Parlatonun içindedir. Parlatonadaki arkadaşlarımız baş başa, yürek yüreğe, kafa kafaya verdiği zaman, liderler de bugün içinde buldukları rastgele konuşmalarından her halde duracaklardır; bir yerde Parlatonun ağırlığı, hangisi olursa olsun bu liderler de Türkiye'nin kurtuluşu istikametinde çalışmasında, çaba göstermesinde ve daha güçlü olmasında çok olanaklara kavuşacaktır.

Saygılar sunar, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Öztürk.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkanım, gündem dışı söz talep etmişim, mümkün değil mi efendim?...

BAŞKAN — Efendim, çok fazla idi, zatı âliniz altıncı sıradasınız; yani Perşembe günü üçüncü sıradasınız. Altı Sayın üye söz istemişti, üçer üçer uygulamayı tensip etmiştik. Siz Perşembe günkü Birleşimin üçüncü sıradasınız efendim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Takdir sizin Sayın Başkanım.

BAŞKAN — İstirham ederim.

5. — *Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM Birleşik toplantısının gündeminde bulunan işleri görüşmek üzere 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü saat 15.00'te yapılacakına dair tezkeresi. (3/1327)*

BAŞKAN — Sayın üyeler, sunuşlar kısmına geçiyoruz.

Bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi vardır, bilgilerinize sunulacaktır.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı, görüşmemizde kararlaştırdığımız üzere, gündeminde bulunan işleri görüşmek için, 5.4.1978 Çarşamba günü saat 15.00'te yapılacaktır.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kuruluna duyurulması dileğiyle bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Cahit Karakaş

TBMM

Birleşik Toplantısı Başkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur. 5 Nisan 1978 Çarşamba günü saat 15.00'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Müsterek Toplantısı vardır, gündem basılmış ve sayın üyelere dağıtılmıştır.

6. — *Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar İskân Komisyonu Başkanlığının, açık bulunan Kâtip Üyelğe Balıkesir Üyesi Raif Eriş'in seçildiğine dair tezkeresi. (3/1318)*

BAŞKAN — Bir komisyon tezkeresi vardır, bilgilerinize sunuluyor efendim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonumuz, 28 . 3 . 1978 günü saat 16.00'da (10) sayın üyenin iştirakiyle toplanmış ve açık bulunan Kâtip Üyelğe Balıkesir Senatörü Sayın Raif Eriş'i oybirliğiyle seçmiştir Arz ederim.

Saygılarımla.

Komisyon Başkanı

Hilmi Nalbantoğlu

BAŞKAN — Bilgilerinize sunumudur.

7. — *Van - Muradiye - Çaldıran ve Erciş yörelerinde husule gelen deprem dolayısıyla yapılan yardımlara, inşa edilen konutlara ve bu hususta meydana geldiği söylenen suiistimallere dair kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev bölümüne dair tezkeresi. (3/1319, 10/78)*

BAŞKAN — Bir başka araştırma komisyonu tezkeresi vardır, bilgilerinize sunuluyor efendim.

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

İlgi : 24.3.1978 gün ve 6135 - 13952 - 10/78 sayılı yazınız.

Van - Muradiye - Çaldıran ve Erciş yörelerinde husule gelen deprem dolayısıyla yapılan yardımlara, inşa edilen konutlara ve bu hususta meydana geldiği söylenen şikâyetlere dair Araştırma Komisyonumuz 28 . 3 . 1978 tarihli 1 nci toplantısında aşağıda isimleri yazılı Sayın Üyeleri Başkanlık Divanına seçmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Araştırma Komisyonu Başkanı
Senatör
Suphi Gürsoytrak

Başkan: Suphi Gürsoytrak (Tabii Üye)

Sözcü : Mehmet Feyyat (İstanbul)

Kâtip : Yusuf Ziya Ayrım (Kars)

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

8. — *Kamu İktisadi Teşebbüsleri üzerindeki denetimin etkinliği, mahiyet ve şümülü hakkında kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev bölümüne dair tezkeresi. (3/1317, 10/77)*

BAŞKAN — Bir başka araştırma komisyonu tezkeresi vardır, bilgilerinize sunuyorum efendim.

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

İlgi : 24.3.1978 gün ve 6063-10/77 sayılı yazınız.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri üzerindeki denetimin etkinliği, mahiyet ve şümülü hakkında kurulan Araştırma Komisyonumuz 28 . 3 . 1978 tarihli birinci toplantısında aşağıda isimleri yazılı sayın üyeleri Başkanlık Divanına seçmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Araştırma Komisyonu Başkanı
Ergün Ertem

Başkan : Ergün Ertem (Ankara)

Sözcü : Safa Reisoğlu (Cumhurbaşkanınca SÜ)

Kâtip : İsmail Kutluk (Çanakkale)

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

9. — *Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi Mehmet Ali Arıkan'ın, Ankara'nın Altındağ İlçesi Türk - İş Blokları semtinde cereyan eden hadiselerle dair İçişleri Bakanından sözlü sorusunu geri aldığına dair önergesi. (4/333, 6/78)*

BAŞKAN — Bir sayın üye, Sayın Arıkan, gündemdeki bir sorusunu geri aldığına dair müracaat etmiştir; bilgilerinize sunulacaktır.

Başkanlığa

Gündemin sorular bölümünün 4 sıra numarasında kayıtlı sözlü sorumu geri alıyorum, Gereğinin ifasını arz ederim.

Mardin

Mehmet Ali Arıkan

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuş ve Sayın Arıkan'ın dördüncü sıradaki sorusu kendisine iade edilmiş, gündemden çıkarılmıştır.

10. — *Sayın üyelerden bazılarının izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1320)*

BAŞKAN — Bir Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi vardır, okunup gerekli oylama işlemi yapılacaktır.

GENEL KURULA

Aşağıda adları yazılı Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinli sayılmaları hususunun Genel Kurula arzı, Başkanlık Divanının 29.3.1978 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerinize arz olunur.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi İhsan Sabri Çağlayangil'in, mazeretine binaen 20.4.1978 tarihinden itibaren 55 gün.

Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Şeref Kayalar'ın, hastalığına binaen 20.3.1978 tarihinden itibaren 20 gün.

Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Kâmrân Erkmenoğlu'nun, mazeretine binaen 21.3.1978 tarihinden itibaren 30 gün.

BAŞKAN — Efendim, Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Sayın İhsan Sabri Çağlayangil'in, mazeretine binaen 20 Nisan 1978 tarihinden itibaren 55 gün süreyle izinli sayılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Sayın Şeref Kayalar'ın, hastalığına binaen 20 Mart 1978 tarihinden itibaren 20 gün süreyle izinli sayılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Sayın Kâmrân Erkmenoğlu'nun, mazeretine binaen 21 Mart 1978 tarihinden itibaren 30 gün süreyle izinli sayılması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11. — Milli Eğitim Bakanı tarafından yapılmış olan tayin ve nakil tasarrufları hakkında kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun çalışma süresinin iki ay uzatılmasına dair tezkeresi. (3/1316, 10/13)

BAŞKAN — Bir Araştırma Komisyonu tezkeresi vardır, okunup gerekli oylama işlemi yapılacaktır.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Milli Eğitim Bakanı tarafından yapılmış olan tayin ve nakil tasarrufları hakkında araştırma yapan Komisyonumuzun görev süresi 19.3.1978 tarihinde sona ermektedir.

İçtüzüğümüzün 136 ncı maddesi gereğince 19.3.1978 tarihinden başlamak üzere iki ay müddetle çalışma süresi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Komisyon Başkanı Y.

Reşat Oğuz

BAŞKAN — Milli Eğitim Bakanı tarafından yapılmış olan tayin ve nakil tasarrufları hakkında kurulan Araştırma Komisyonu çalışma süresinin 19 Mart 1978 tarihinden itibaren iki ay süreyle uzatılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12. — PTT Genel Müdürlüğünün uğratıldığı zararlar konusunda kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun çalışma süresinin iki ay uzatılmasına dair tezkeresi. (3/1323, 10/46)

BAŞKAN — Bir başka Araştırma Komisyonu tezkeresi vardır, okunup oylanacaktır.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

PTT Genel Müdürlüğünün uğratıldığı zararlar konusunda araştırma yapan Komisyonumuzun görev süresi 19.3.1978 tarihinde sona ermiştir.

İçtüzüğümüzün 136 ncı maddesi gereğince 19.3.1978 tarihinden başlamak üzere iki ay müddetle çalışma süresi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Araştırma Komisyonu Başkanı
Refet Rendeçi

BAŞKAN — PTT Genel Müdürlüğünün uğratıldığı zararları araştırmak üzere kurulan Araştırma Komisyonunun çalışma süresinin 19 Mart 1978 tarihinden itibaren iki ay süreyle uzatılması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13. — Türkiye - AET Karma Parlamento Komisyonuna, Avrupa Konseyi Parlamento Meclisine Parlamentolararası Birliğine ve Kuzey Atlantik Assamblesine seçilecek aday üyelere dair Başkanlık tezkeresi. (3/1328)

BAŞKAN — Sayın üyeler, bir başka Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi vardır, okunup gerekli işlem yapılacaktır.

Genel Kurula

Yasama Meclislerinin dış münasebetlerinin düzenlenmesiyle ilgili yönetmeliğin 9 ncü maddesinin (D) bendi gereğince 18 kişilik Türkiye - AET Karma Parlamento Komisyonuna 12 kişilik Avrupa Konseyi Parlamento Meclisine, onar kişilik Parlamentolararası Birliği ile, Kuzey Atlantik Assamblesi NATO gruplarına siyasi parti grubu mensubu olmayan üyeler arasında seçilecek üyeleri saptamak üzere 30 Mart 1978 tarihinde yapılan toplantıda aşağıda isimleri yazılı sayın üyeler aday olarak tespit edilmişlerdir.

Yüksek Genel Kurula saygıyla arz olunur.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu

Başkanı

1. Türkiye - AET Parlamento Komisyonuna Tabii Üye Mehmet Şükran Özkaya.

2. 12 kişilik Avrupa Konseyi Parlamento Meclisine :

a) Asıl üyelik için, Tabii Üye Selâhattin Özgür.

b) Yedek üyelik için, Tabii Üye Mehmet Özgüneş.

3. 10 kişilik Parlamentolararası Birliğine Tekirdağ Üyesi Orhan Öztrak.

4. 19 kişilik Kuzey Atlantik Assamblesine (NATO) Cumhurbaşkanınca S. Ü. Cihat Alpan.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Sayın üyeler, okunan tezkere gereğince siyasi parti grupları dışındaki üyeler arasından zikredilen kuruluşlara üye seçimi yapılmak ıktiza etmektedir. Ancak, gizli oyla seçim yapılacaktır ve Başkanlık Divanı şu anda Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda çoğunluğun olmadığı endişesi içerisinde,

bu sebeple İçtüzüğümüzün 52 ncü maddesinin son fıkrasının Başkanlık Divanına vermiş olduğu yetkiye dayanarak yoklama yapacağız efendim.

RECAİ KOCAMAN (Artvin) — Sayın Başkanım, yoklamaya başlamadan önce Perşembe günkü gündemle ilgili bir temennim olacak. Bu seçimi Perşembe

günkü gündemin ilk sırasına alalım ve seçimi bitirelim. Arkadaşlarımız göreve gideceklerdir. İstirham ediyorum tutanağa geçsin.

BAŞKAN — Sayın üyeler, bizim çoğunluk vardır demeye yetkimiz var da İttüziükte, çoğunluk yoktur diyerek kapatmaya yetkimiz yok.

RECAİ KOCAMAN (Artvin) — Bunu demedim efendim. Gelecek toplantı gündemi açısından temennimi dile getirdim.

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — Buna bir çare bulalım efendim.

BAŞKAN — Anladım efendim. Sizin arzunuz iş'af edilecek, nazarı dikkate alınacaktır. Ben diğer hususu arz ediyorum yoklama yapmak zorundayız; çünkü, İttüziük bize «çoğunluk vardır» deme yetkisini vermiş, «yoktur» deme yetkisini vermemiş. Tereddüt olursa yahut beş üye ayağa kalkarsa yoklama ya-

parız...

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — Neye yarayacak, olmayana ne yapıyoruz.

BAŞKAN — Yoklama yapmak suretiyle tespit edeceğiz çoğunluk olmadığını. Çünkü, biraz sonra yapacağımız seçimle binlerce liralık evrakı matbuaya ziyan olacaktır, hem sizleri işgal edeceğiz efendim.

Yoklamaya başlıyoruz efendim.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Sayın üyeler, yapılan yoklama sonunda, görüşmelerin devamına yeterli çoğunluğumuz olmadığı saptandığından, 6 Nisan 1978 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 16.25

V. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, Rize İlinde görülen «Throide guddesi» hastalıklarının sebebinin belirlenmesi için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair soru önergesi ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un yazılı cevabı. (7/854)*

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki yazılı sorunun Sayın Milli Eğitim Bakanı tarafından cevaplandırılmasının teminini arz ederim. 23 . 1 . 1978

Rize Senatörü
Dr. Talât Doğan

Soru :

Rize İlinde kadın, erkek vatandaşlarımızdan büyük oranda Throide guddesi hastalıklarından Guatre, Basedove hastalıkları görülmektedir. Bölgeye özel bir hastahğa benzeyen Throide guddesi hastalıklarının sebebinin belirlenmesi halk sağlığı bakımından çok büyük yararlar sağlayacaktır.

Bunun temini ancak üniversitelerimizin ilgisiyle mümkündür. Bu bakımdan : Hacettepe Üniversitesi veya Ankara Üniversitesi veya Erzurum Üniversitesi Tıp Fakültelerinden herhangi birinin veya birlikte bir araştırma ekibi suretiyle mahallinde araştırma yapmaları mümkün müdür?

TC

Milli Eğitim Bakanlığı
Bakanlık Müşavirliği
Sayı : 95

4.4.1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına
İlgi : 3 . 2 . 1978 tarih ve 20 sayılı yazımız.

Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, Rize İlinde görülen «Throide Guddesi» hastahğı ile ilgili yazılı soru önergesine Hacettepe Üniversitesi ile Atatürk Üniversitesi rektörlüklerinden alınan bilgiler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Necdet Uğur
Milli Eğitim Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Dr. Talât Doğan'ın

Yazılı Soru Önergesi İle İlgili Cevabımız
Rize İlinde görülen Throide guddesi hastahğı ile ilgili Hacettepe Üniversitesi ile Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültelerince verilen bilgiler aşağıya alınmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokrinoloji Bölümü bu konu hakkında şu görüşü belirtmiştir.

«Rize İlinde kadın ve erkeklerde tiroid bezi hastalıklarının, bu meyanda guatrın sık görüldüğü bir gerçektir. Bununla beraber bu tiroid hastalıklarının bölgeye özel olduğu anlamına gelmemektedir. Gözlemlerimiz göstermiştir ki Türkiye bütünü ile guatr vakalarının fazla olduğu coğrafi bölgelerden biridir. Rize İli ve Doğu Karadeniz Bölgesi dışındaki birçok yörede yurdumuzda zaten yüksek olan ortalamanın da üzerinde guatr görülmektedir. Guatr etiolojisinde rol oynayan çok çeşitli etkenler arasında yurdumuzda en önde gelen neden su ve toprağın ve dolayısı ile gıdaların iyottan fakir oluşudur. Bu hakikat gözönünde iken bölümümüz Rize İlinde herhangi bir araştırma yapmayı düşünmemektedir.

Sadece Rize İlinde değil, bütün Türkiye çapında yeni guatr vakalarının önlenmesi tek başına üniversitelerin gayreti ile sağlanamaz. Bu iş devlet eli ile yapılmalıdır ve piyasaya % 0.01 oranında potasyum iyodür ihtiva eden tuz verilmesi bunun en ucuz ve en pratik çaresidir. Klinik bulgu veren guatrlarda iyot tedavisinin sağlayacağı yararlar çok sınırlı olduğu halde, yetişmekte olan yeni nesilleri guatrlardan korumakta iyotun değeri tüm dünyada kabul edilmiştir.

Her sene guatrlı hastaların tetkiki, tıbbi veya cerrahi yöntemlerle tedavileri ve sonraki takipleri ile gerek aile, gerekse devlet bütçesine yüklenen masraflar ve cerrahi tedaviye ait bazı kalıcı komplikasyonlar gözönüne alınırsa ucuz ve pratik bir koruyucu önlemin faydası daha da artmaktadır»

Yine aynı konuda Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Kürsüsünün görüşünde de :

«Rize İlindeki yüksek insidansda görülen tiroid hastalıklarının kürsümüzce incelenmesi mümkündür. Ancak, kürsümüzden asistan ve uzmanları içeren bir grupun Rize'de biokimya laboratuvarının da desteği altında üç ay kadar çalışmasına yetecek araç, gereç ve maddi yardımın yapılması gerekmektedir. Bu şartlar yerine getirildiği takdirde yaz aylarında bu çalışma kürsümüzce organize edilebilir» denilmektedir.

Saygılarımla.

Necdet Uğur
Milli Eğitim Bakanı

2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi İbrahim Öztürk'ün, Orman Köylerini Kalkındırma Genel Müdürlüğü tarafından Ankara ili köylerinde yapılan çalışmalara dair soru önergesi ve Orman Bakanı Vecdi İlhan'ın yazılı cevabı. (7/870)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Orman Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygıyla rica ederim.

Ankara Senatörü
İbrahim Öztürk

Sorular :

1. Orman Köylerini Kalkındırma Genel Müdürlüğü tarafından Ankara İli köylerinde bugüne kadar yapılan çalışmalar nelerdir, 1978 programına göre yapılacak işler neler olacaktır, Ankara Başmüdürlüğü emrinde kaç proje elemanı vardır, yeterli midir, yeni elemanlar temini düşünülmekte midir, projelerin gerçekleşmesi için yardım limiti günün koşullarına göre artırılacak mıdır?

2. Ankara İli orman köylerinde şimdiye kadar nerelerde ne kadar kilometre orman yolu açılmıştır, 1978 programına göre ele alınacak yollar nelerdir?

3. Ankara İli içinde şimdiye kadar yapılan orman ağaçlama çalışmaları nelerdir, 1978 programı neleri kapsamaktadır?

4. Ankara İlinde milli park çalışmaları var mıdır?

5. Atatürk Orman Çiftliğinin bakımsız hali herkesi üzmektedir. Buradaki tesislerin, yolların, havuzların, boş alanların ve özellikle hayvanat bahçesinin islah ve geliştirilmesi için neler düşünülmektedir?

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 15.3.1978 Gün 6315-14584-7/870 Sa. Ya.
Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi İbrahim Öztürk'ün, Ankara İlinde yapılan çalışmalarla ilgili olarak Bakanlığımıza yönelttiği yazılı soru önergesi cevabı ilişkiindedir.

Bilginize sunarım.
Saygılarımla.

Vecdi İlhan
Orman Bakanı

Not :

5. soruda bahsi geçen Atatürk Orman Çiftliği Bakanlığımıza bağlı değildir.

Orman Genel Müdürlüğü

Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi İbrahim Öztürk'ün soru önergesi olan; Ankara İli köylerinde nerelerde ne kadar yol inşa edildiği ve 1978 yılı programı ilçeleri itibarıyla çıkarılmıştır.

İlçesi	Faydalanan köy adedi	1977 yılı itibarıyla inşa edilmiş yol miktarı.
Nallıhan	30	106 Km.
Kızılcahamam	10	33 »
Beypazarı	6	29 »
Güdül	2	18 »
Çamlıdere	9	44 »
Çubuk	9	47 »

İlçesi	Faydalanan köy adedi	1978 yılı programı.
Güdül	2	10,0 Km.
Çamlıdere	2	7,0 »
Çerkes	1	5,5 »
Toplam	5	22,5 »

A. Naci Galatalı
İnşaat Daire Başkan
Yardımcısı
Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü
Genel Müdürlüğü

Ankara İlinde 1977 Yılı Sonuna Kadar
Yapılan Ağaçlandırma Çalışmaları

Orman İçi :

İlçesi	Proje Adet	Sahası Ha.	Gider TL.
Bala	2	1 705	3 920 483
Kırıkkale	1	90	1 267 615
Haymana	1	255	4 015 409
Kızılcahamam	3	1 095	3 598 714
Nallıhan	2	1 725	4 471 803
Beypazarı	4	1 264	1 990 243
Çamlıdere	1	230	96 589
Güdül	1	112	1 529 029

ORMAN DIŞI

Kalecik	1	55	259 598
Ayaş	2	80	768 645
Ş. Koçhisar	2	85	366 819
Çamlıdere	1	0,1	7 251
Beypazarı	3	34	651 370
Polath	1	5	17 993
Elmadagı	1	3	19 002
Kırıkkale	1	60	156 778
Merkez	7	1 809	7 975 576

KAVAK :

Keskin	1	30	158 898
--------	---	----	---------

SUNİ GENÇLEŞTİRME

Kızılcahamam	2	129	259 092
Nallıhan	2	151	1 285 835

27 . 3 . 1978

Ağaçlandırma Fen Kurulu
Müdür Muavini
Fahrettin Sakroğlu

1978 YILI PROGRAMI

ORMAN İÇİ

İlçesi	Proje Adet	Ağaçlama		Gider TL.
		sahası Ha.	Bakım Ha.	
Kızılcahamam	1	50		400 000
Güdül	1	50		400 000
SUNİ GENÇLEŞTİRME				
Nallıhan	2	137	150	1 216 000
Beypazarı	3	72	50	616 000
Kızılcahamam	2	—	160	128 000

ORMAN DIŞI

Merkez	3	240	260	1 870 400
Kırkkale	1	40	30	300 000
Bağlum (Balâ)	1	—	40	28 000
Ş. Koçhisar	1	15	40	132 650
Kalecik	1	20	30	160 500
Beypazarı	2	—	70	49 000

27 . 3 : 1978

Ağaçlandıırma Fen Kurulu

Müdür Muavimi

Fahrettin Sakıođlu

Milli Parklar ve Avcılık

Genel Müdürlüğü

Milli Park Çalışmaları

1. Soğuksu Milli Parkı : 1050 Ha. alanı kapsayan bu yöre, 1959 yılında Tarım Bakanlığı onayı ile Milli Park olarak ilan edilmiştir. 1977 yılı sonuna kadar 3 324 850 TL toplam ödenek ile açık hava anfisi, idare ve ziyaretçi merkezi, otopark, günebirlik alan düzenlemesi çevre yolu açılması, yağmur barınakları, satış barakaları, park giriŐi, kamping düzenlemesi, WC'ler, bakım - onarım ve temizlik işleri yapılmış, hizmet evi inŐasma başlanmıŐtır. 1978 yılında, ayrılan 1 700 000 TL. ödenek ile su isale hattı, çevre tanzimi, günebirlik alan düzenlemesi ve sosyal binaların yapılması programlanmıŐtır.

2. Ankara ili içerisinde mevcut mesire yerleri; Beynam ormanı, Söğütözü, Çamkoru, Karagöl, Çeiftören, Köstebek, Derbent, Kırkpınar, İsmetpaŐa, HoŐebe ve Tekkedođ.

Orman Köy İliŐkileri

Genel Müdürlüğü

CETVEL — 2

1978 yılında Ankara Bölge BaŐmüdürlüğüince ilçeler itibarıyla götürülecek hizmetler :

ANKARA İLİ

	TL.
BEYPAZARI	
Süt sığırçılığı	1 400 000
Besi tavukçuluđu	600 000
Fenni arıcılık	1 500 000
Dam örtülüğü	1 500 000
Isıtma - Pişirme aracı	250 000
Sulama suyu pompası	553 340
Sulama havuzu	500 000
Toplam	6 303 340

ÇAMLIDERE

	TL.
Besi sığırçılığı	2 200 000
Fenni arıcılık	2 500 000
Motorlu testere	600 000
Dam örtülüğü	2 140 000
Isıtma - Pişirme aracı	200 000
Yol	1 000 000
Toplam	8 640 000

ÇUBUK

	TL.
Süt sığırçılığı	1 100 000
Dam örtülüğü	1 500 000
Toplam	2 600 000

GÜDÜL

	TL.
Süt sığırçılığı	500 000
Arıcılık	1 500 000
Halicilik	200 000
Toplam	2 200 000

KIZILCAHAMAM

	TL.
Süt sığırçılığı	2 300 000
Besi tavukçuluđu	600 000
Fenni arıcılık	3 500 000
Halicilik	200 000
Toplam	6 600 000

NALLİHAN

	TL.
Süt sığırçılığı	2 000 000
Yumurta tavukçuluđu	3 000 000
Arıcılık	1 350 000
Motorlu testere	250 000
Dam örtülüğü	2 000 000
Isıtma - Pişirme aracı	450 000
Toplam	9 050 000

ANKARA İLİ
KOOPERATİF

	TL
Teşvik	1 500 000
Kredi	7 925 000
Hibe	1 450 000
Toplam	10 875 000
Genel Toplam	46 268 340

Ferdi Krediler Fen Kurulu
Müdürü
Erdoğan Subaşı

CETVEL (I)

Krediler	1974	1975	1976	1977 (Ocak sonu)
Dam örtüsü	3 735 839,29	3 626 255,50	3 037 273,75	1 716 176,01
Isıtma - pişirme	98 970	138 415	117 200	174 444
Fenni arıcılık	760 680	1 964 900	3 198 479,83	889 167
Hayvancılık		3 292 520	2 234 516	1 847 544,08
Ev ve el sanatları		39 510	142 500	137 500 4
Kooperatiflere			325 101,82	
Karşılıksız yardımlar :				
Köy tüzelkişiliğine	42 000	84 000	63 000	
Kooperatiflere hibe			51 388	
Kamu kuruluşlarına		639 825	4 116 175,12	100 000
Toplam	4 637 489,29	9 785 425,50	13 285 634,52	4 864 831,09

ETÜT ENVANTER ÇALIŞMALARI

1974 yılında Güdül ilçesinin 13, Çamhdere ilçesinin 24, Beypazarı ilçesinin ek 4 köyünü kapsayan ilçe Planı,

1975 yılında Kızılcahamam ilçesinin Çukurören, Hıdırlar, İçceler, Kasımlar ve Saray köylerinin problem köy planları,

1976 yılında Kızılcahamam'ın 75 köyünü kapsayan ilçe planı,

Ferdi Krediler Fen Kurulu Müdürü
Erdoğan Subaşı

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

44 NCÜ BİRLEŞİM

4 . 4 . 1978 Salı

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Ahmet Yıldız'ın, yurt dışındaki bir doktor öğrencinin askerlik durumuna dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/67) (Veriliş tarihi : 31 . 3 . 1976)

2. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, kurulması düşünülen alkaloid fabrikasına dair Başbakanından sözlü sorusu. (6/69) (Veriliş tarihi : 27 . 4 . 1976)

3. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal'ın, Köy - Koop'un ithal ettiği traktörlere dair Köy İşleri Bakanından sözlü sorusu. (6/77) (Gündeme giriş tarihi : 29 . 3 . 1977)

4. — Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi Mehmet Ali Arıkan'ın, Ankara'nın Altındağ İlçesi Türk İş Blokları semtinde cereyan eden hadiselerle dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/78) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

5. — Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, öğrenim çağındaki gençliğin içinde bulunduğu duruma dair Başbakanından sözlü sorusu. (6/79) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

6. — Cumhuriyet Senatosu Kütahya Üyesi Osman Albayrak'ın, 26 Haziran tarihli gazetelerde yayınlanan «Bir habere ilişkin fotoğrafa» dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/80) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

7. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın, Aydın Belediye Başkanına dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/82) (Gündeme giriş tarihi : 18 . 10 . 1977)

8. — Cumhuriyet Senatosu Kırşehir Üyesi Akıp Aksaç'ın, Kırşehir ilinde, 1977 yılında buğday mahsulüne arız olan «Kınacık» hastalığına dair Gıda -

Tarım ve Hayvancılık Bakanından sözlü sorusu. (6/83) (Gündeme giriş tarihi : 25.10.1977)

9. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın, Aydın ilinin Kuşadası ilçesindeki bir çay bahçesine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu. (6/84) (Gündeme giriş tarihi : 25 . 10 . 1977)

10. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Uğur Alacakaptan'ın, 24 Ekim 1977 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde yayımlanan «1599 sayılı Tabanca» başlıklı yazıya dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/86) (Gündeme giriş tarihi : 8 . 11 . 1977)

11. — Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Şebip Karamullaoğlu'nun, Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısına dair Başbakanından sözlü sorusu. (6/88) (Gündeme giriş tarihi : 20.12.1977)

12. — Cumhuriyet Senatosu Konya Üyesi Mukbil Abay'ın, Konya ilinin Güney bölgesindeki üzüm üreticilerinin durumuna dair Gıda - Tarım ve Hayvancılık ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu. (6/89) (Gündeme giriş tarihi : 3.1.1978)

13. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarlıcalı'nın, 11 Aralık 1977 tarihinden 5 Ocak 1978 tarihine kadar geçen süre içinde Maliye Bakanlığı tarafından hangi belediyelere ne miktar yardım yapıldığına dair Maliye Bakanından sözlü sorusu. (6/91) (Gündeme giriş tarihi : 24 . 1 . 1978)

14. — Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Ahmet Demir Yüce'nin, Ticaret Bakanlığı binası giriş kısmındaki «Ergenekon efsanesini tasvir ve temsil eden tabloya» dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/92) (Gündeme giriş tarihi : 24 . 1 . 1978)

15. — Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardinli vatandaşların Alman Federal Devleti makamları tarafından Almanya'ya kabul olunmadıklarının doğru olup olmadığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/81) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

16. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Metin Toker'in, boş Büyükelçiliklerin doldurulması ve diğer atamaların yapılması için ne gibi çalışmalar yapıldığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/93) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

17. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, ilaç sanayimize dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/94) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)

2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul'da Aksaray ve Sultanhamam'da vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)

3. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niya-zi Ünsal'ın, Keban Barajı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/50)

4. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, son altı ay içinde temeli atılan tesislere dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/53)

5. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıçalı'nın ithal edilen bitkisel yağ ve margarin konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/63)

6. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köylerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66)

7. — Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/16) (S. Sayısı : 688) (Dağıtım tarihi : 28 . 3 . 1977)

8. — 1975 yılı kömür üretimi, dağıtımı, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704) (Dağıtım tarihi : 18 . 4 . 1977)

9. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Mayıs 1977 ta-

rihinde İstanbul Taksim Cumhuriyet Alanında meydana gelen olaylara dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/67)

10. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ocak 1974 tarihinden sonraki teşvik belgesi imalat izni ve fiyat tespiti işlemlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/68)

11. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niya-zi Ünsal'ın, TC Ziraat Bankasının açtığı krediler ve bunlara bağlı harcamalar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/69)

12. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, traktör imali, ithali ve bu hususa ilişkin kurulmuş şirket ve holdingler hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/70)

13. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Tarım ürünlerinin taban fiyatlarının tespit ve ilanı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/71)

14. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, sıtma ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele hususunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/72)

15. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niya-zi Ünsal'ın, işkence olayları hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/73)

16. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, çay üretimi ile ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/74)

17. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, sağlıkta can güvenliği konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/75)

18. — Cumhuriyet Senatosu Manisa eski Üyesi Orhan Süersan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar cetvelindeki 5894 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 31 . 5 . 1971 tarih ve 6, 10 . 5 . 1972 tarih ve 6, 20 . 6 . 1974 tarih ve 6, 3 . 3 . 1975 tarih ve 6, 21 . 2 . 1977 tarih ve 6 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 6 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/81 - 4/22) S. Sayısı : 1574'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

19. — Kırklareli eski Milletvekili M. Orhan Türkkan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 7 . 1967 tarih ve 38 sayılı haftalık Karar cetvelindeki 2942 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 31 . 5 . 1971 tarih ve 17/1, 10 . 5 . 1972 tarih ve 17/1,

20 . 6 . 1974 tarih ve 17, 3 . 3 . 1975 tarih ve 17, 21 . 2 . 1977 tarih ve 17 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 17, 17/1 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/80 - 4/23) (S. Sayısı : 1575'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

20. — Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun (eski Adalet Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4257 sayılı Ahmet Barındırır'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 166 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 166 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/294) (S. Sayısı: 670'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

21. — İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün (eski İçişleri Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4276 sayılı Mustafa Altınok'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 165 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 165 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/293) (S. Sayısı : 671'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

22. — Antalya Milletvekili (eski Maliye Bakanı) Deniz Baykal'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1.11.1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 11 sayılı Melek İpkin'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 151 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 151 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/283) (S. Sayısı : 672'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

23. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4254 sayılı Ramazan Kurt'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 161 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 161 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/289) (S. Sayısı: 676'ya 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22 . 2 . 1978)

24. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4268 sayılı Ali Savaş'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 162 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 162 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/290) (S. Sayısı: 677'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

25. — C. Senatosu Urfa eski Üyesi Halil Balkıs, C. Senatosu İzmir eski Üyesi Orhan Kor ve Çanakkale eski Milletvekili Zekiye Gülsen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 15 . 4 . 1975 tarih ve 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 129 sayılı Burhan Göksel'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önermeleri ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 155 - 156 - 157 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 155, 156, 157 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/287) (S. Sayısı: 678'e 2 nci ek) (Dağıtım tarihi: 23.2.1978)

26. — Prof. Dr. Safa Reisoğlu'nun (eski Milli Eğitim Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 6 . 1973 tarih ve 160 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 19212 sayılı Fikriye Okyay'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 154 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 154 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/286) (S. Sayısı : 679'a 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

27. — İstanbul eski Milletvekili (eski Milli Savunma Bakanı) İlhami Sancar'ın Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 23 sayılı Yaşar Kaleli'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 153 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 153 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/285) (S. Sayısı : 680'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

28. — Prof. Dr. Bedri Gürsoy'un (eski Maliye Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 29 . 11 . 1972 tarih ve 135 sayılı Haftalık

Karar Cetvelindeki 16459 sayılı İshak Şafak'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 52 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 52 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/282) (S. Sayısı : 681'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

29. — Cumhuriyet Senatosu Ordu eski Üyesi Selâhattin Acar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarihli ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4264 sayılı Cemal Maden'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 158 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 158 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/288) (S. Sayısı : 682'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

30. — Kütahya eski Milletvekili Mesut Erez'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5872 sayılı İhsan Önesen'e ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 7, 3 . 3 . 1975 tarih ve 7, 21 . 2 . 1977 tarih ve 7 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 7 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/160) (S. Sayısı : 360'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

31. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5871 sayılı Şerife Önkâl'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 1, 3 . 3 . 1975 tarih ve 1, 21 . 2 . 1977 tarih ve 1 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 1 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/163) (S. Sayısı : 361'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

32. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5875 sayılı Ayşe Dursun'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 3, 3 . 3 . 1975 tarih ve 3, 21 . 2 . 1977 tarih ve 3 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978

tarih ve 3 sayılı rapor hakkında tezkeresi, (C. Senatosu : 4/162) (S. Sayısı : 362'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

33. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15558 sayılı Aziz Ronabar'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 6 . 6 . 1974 tarih ve 29, 3 . 3 . 1975 tarih ve 29, 21 . 2 . 1977 tarih ve 29 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 29 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/164) (S. Sayısı : 365'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

34. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1970 tarih ve 15 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 1274 sayılı Tahir Şanlı'ya ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 20 . 6 . 1974 tarih ve 33, 3 . 3 . 1975 tarih ve 33, 21 . 2 . 1977 tarih ve 33 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 33 sayılı rapor hakkında tezkeresi (C. Senatosu : 4/169) (S. Sayılı : 377'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14.3.1978)

35. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15564 sayılı Kemal Derin'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 4 . 7 . 1974 tarih ve 34, 6 . 3 . 1975 tarih ve 34, 21 . 2 . 1977 tarih ve 34 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 34 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/181) (S. Sayısı : 399'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

36. — Kütahya eski Milletvekili (Eski Maliye Bakanı) Mesut Erez'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 5 . 1969 tarih ve 64 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5106 sayılı Nuri Öner'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma

Komisyununun, 11 . 7 . 1974 tarih ve 51, 6 . 3 . 1975 tarih ve 51, 21 . 2 . 1977 tarih ve 51 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 51 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/199) (S. Sayısı : 402'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

37. — Eski Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4243 sayılı Abdussamet Orhan Mestçi'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonununun 21 . 2 . 1977 tarih ve 163 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih 163 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/291) (S. Sayısı : 675'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

38. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Cumhuriyet Senatosu Hesaplarını

İnceleme Komisyonu raporlarının Genel Kurulda ne şekilde işleme tabi tutulacağına dair önergesi ve Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (C. Senatosu : 5/6) (S. Sayısı : 761) (Dağıtım tarihi : 27 . 2 . 1978)

39. — TBMM eski üyeleri hakkında Kanunun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi: 1/32; C. Senatosu : 1/554) (S. Sayısı: 768) (Dağıtım tarihi: 13 . 3 . 1978) (7 . 6 . 1974 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.) (C. Senatosundaki bitiş tarihi: 9 . 5 . 1978)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

